

Håndbok for FarmSert

Rettledning for gjennomgang og sertifisering av pelsdyrgårder i henhold til pelsdyrnæringens kvalitetsstandard.

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Innledning.....	3
2. Åpenhet	3
3. Drift av sertifiseringssystemet.....	3
3.1. Ansvar og myndighet	3
3.2 Vedlikehold av sertifiseringssystemet.....	3
4. Hovedelementer i sertifiseringssystemet.....	4
4.1. Håndbok.....	4
4.2. Kravstandard	4
5. Krav til de ulike parter i sertifiseringssystemet.....	4
5.1. Krav til revisor	4
5.2. Krav til sertifiseringsenheten	4
5.3. Krav til nye sertifiseringsenheter	5
6. Planlegging og gjennomføring av revisjon	5
6.1. Sertifiseringsrevisjon	5
6.2. Oppfølgingsrevisjon.....	5
6.3. Egenrevisjon.....	5
7. Sertifikat	5
7.1. Inndragelse av sertifikat	6
7.2. Tilbakeføring av sertifikat.....	6
8. Kostnader	6
8.1. Kostnader for sertifiseringsenheter	7
8.2. Kostnader for Norges Pelsdyrslag.....	7

1. Innledning

En sertifisert pelsdyrgård skal være en veldrevet gård der forskrifter og bransjekrav etterleves, der det drives aktiv kvalitetssikring, og der dyrevelferdstanken går igjen i daglige rutiner og gjøremål. Dyra skal være tilpasset sitt miljø ved at de viser tillitsfullhet og adekvat adferd.

Norges Pelsdyrslag (NPA) har en bransjestandard for oppdrett av mink og rev. Alle produsenter må være sertifisert etter kravene i FarmSert. Medlemskap i NPA er en forutsetning for å få tildelt og beholde sertifikatet.

Målsettingen med sertifiseringsordningen er at NPA vil ta krav og dokumentasjon av kvalitet i bransjen ett steg videre. Pelsskinn skal produseres i henhold til klare krav med hensyn til dyrehold og dyrevelferd. Standarden synliggjør ovenfor kunder, myndigheter og andre at pelsdyrnæringen tar dyrevelferd og kvalitet i pelsdyrholdet på alvor.

Sertifiseringshåndboken beskriver rammene som ligger til grunn for sertifisering etter næringens kravstandard. FarmSert bygger både på forskriftskrav og næringens egne krav.

Sertifiseringsenhet er definert som både produsent(er) og gård. Det er disse to som i fellesskap blir sertifisert.

2. Åpenhet

FarmSert håndbok og kravstandard for sertifiseringssystemet er offentlig tilgjengelig. Åpenheten gir myndigheter og andre mulighet til å danne seg et klart bilde av hvilke krav som ligger til grunn for sertifiseringen av produsenter og pelsdyrgård.

3. Drift av sertifiseringssystemet

3.1. Ansvar og myndighet

Styret i Norges Pelsdyrslag skal:

- årlig behandle og godkjenne håndbok og kravstandard
- godkjenne sertifiseringssystemet minst én gang årlig (jfr. 3.2).
- håndtere klager knyttet til inndragelser av sertifikat
- sørge for tilstrekkelig økonomiske ressurser til forsvarlig drift og vedlikehold av sertifiseringssystemet
- oppnevne en sertifiseringsgruppe
- gi sertifiseringsgruppen ansvar for tildeling og tilbaketrekking av sertifikat

Administrerende direktør i Norges Pelsdyrslag:

- er ansvarlig for daglig drift av sertifiseringssystemet
- er ansvarlig for tilstrekkelig personell til forsvarlig drift og vedlikehold av sertifiseringssystemet
- er ansvarlig for evaluering av revisors egnethet og kompetanse
- er kontaktperson for eksterne henvendelser om kvalitetssystemet

3.2 Vedlikehold av sertifiseringssystemet

Vedlikehold:

- håndbok og kravstandard skal revideres minst én gang årlig
- det skal alltid gjøres en revidering av sertifiseringssystemet ved større endringer i næringen eller rammebetingelser
- sertifiseringsdatabasen er et verktøy for drift og vedlikehold av systemet

4. Hovedelementer i sertifiseringssystemet

4.1. Håndbok

Sertifiseringshåndboken beskriver rammene som ligger til grunn for sertifisering etter næringens kravstandard. Håndboken gir en veiledning for revisorer og produsenter for hvordan en sertifisering av pelsdyrgårder skal gjennomføres, dokumenteres og vedlikeholdes. Håndboken skal oppbevares sammen med øvrig dokumentasjon og være lett tilgjengelig.

4.2. Kravstandard

Kravstandardens hovedområder er:

- generelle krav
- krav til lynne og avlsarbeid
- krav til helse
- krav til fôr og vanntilgang
- krav til dyras fysiske miljø
- krav til hygiene og renhold i pelsdyrgården
- krav til avliving
- krav til kompetanse og opplæring
- krav til sikkerhet og bemanning

Kravene er en kombinasjon av offentlige krav og næringens egne krav. Lov om dyrevelferd og andre krav i forskrifter som omhandler hold av pelsdyr, skal til enhver tid etterleves, uavhengig av kravpunktene i kravstandarden.

5. Krav til de ulike parter i sertifiseringssystemet

5.1. Krav til revisor

En revisor skal:

- sørge for en profesjonell, nøytral og uhildet revisjon
- være uavhengig og ikke ha noen form for bindinger til den reviderte enheten, til NPA eller andre av næringens organisasjoner
- avvise oppdrag som ikke oppfyller kravene til uavhengighet
- signere erklæring om uavhengighet og konfidensialitet dersom NPA ønsker det
- planlegge og gjennomføre revisjoner av pelsdyrgårder
- kontrollere at kravpunktene i kravstandarden er oppfylt og etterleves
- utarbeide skriftlig rapport etter gjennomført revisjon

5.2. Krav til sertifiseringsenheten

Sertifiseringsenheten skal:

- til enhver tid akseptere besøk av revisor og representanter fra NPA

- sørge for at revisor får tilgang til all relevant dokumentasjon
- lukke alle avvik innen gitte frister
- gjennomføre og melde tilbake om utførte egenrevisjoner
- holde seg orientert om gjeldene offentlige regelverk som omhandler pelsdyrhold
- varsle NPA ved vesentlige driftsendringer som kan gi grunnlag for ny revisjon

5.3. Krav til nye sertifiseringsenheter

I tillegg til kravene under punkt 5.2 skal nye sertifiseringsenheter ved oppstart av dyrehold:

- gjennomføre og melde tilbake om utførte egenrevisjon innen to måneder
- sette seg inn i og følge kravpunktene i kravstandard

Nye produsenter kan være usertifiserte inntil ett år etter oppstart av dyrehold.

6. Planlegging og gjennomføring av revisjon

6.1. Sertifiseringsrevisjon

- gjennomføres minimum hvert tredje år
- revisor skal revidere alle kravpunktene i kravstandard
- danner grunnlag for utstedelse av sertifikat

6.2. Oppfølgingsrevisjon

- det skal i løpet av sertifiseringsperioden utføres oppfølgingsrevisjoner
- gjennomføres etter initiativ fra næringen
- revisor kan revidere enkelte eller alle kravpunktene i kravstandard
- danner grunnlag for om sertifikatet beholdes

6.3. Egenrevisjon

- skal gjennomføres årlig i tidsperioden 1.april til 31. august
- produsenter går selv gjennom alle kravpunktene i kravstandard
- produsenter skal bruke gyldig tilbakemeldingsskjema med eventuelle avvik som skal være innsendt til NPA innen 5. september
- danner grunnlag for om sertifikatet beholdes

7. Sertifikat

Utstedt sertifikat er i utgangspunktet gyldig i 3 år fra utstedelsesdato. Ved spesielt store endringer i kravstandard, kan det bli aktuelt med redusert varighet på sertifikatet og hyppigere revisjoner. Sertifiseringsenheten som har gjennomgått en sertifiseringsrevisjon og som har blitt godkjent av NPA, vil bli tildelt et sertifikat. En sertifisert enhet kan befinne seg i tre ulike faser– illustrert som et trafikklys.

Rødt:

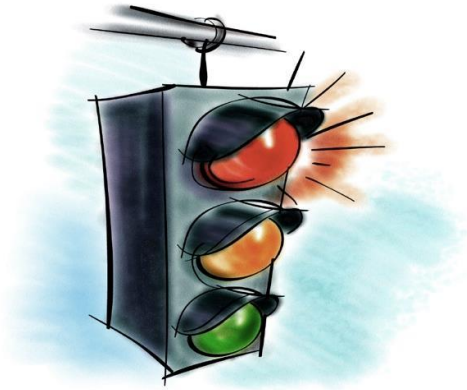
Produsenter og gård er ikke sertifisert og produsenters videre medlemskap i NPA avgjøres av styret

Gult:

Produsenter og gård er ikke sertifisert, men produsenter er medlem av NPA. Sertifikat kan tilbakeføres etter tre måneder.

Grønt:

Produsenter og gård er sertifisert og produsenter er medlem av NPA

7.1. Inndragelse av sertifikat

- sertifikatet trekkes tilbake ved mislighold og ved manglende oppfølging
- vedtak om eventuell tilbaketrekking av sertifikatet skal begrunnes skriftlig og meddeles umiddelbart til produsenter
- gjentatte tap av sertifikat vil bli rapportert til styret i NPA for videre håndtering.

Ved tap av sertifikatet vil NPAs økonomiske ordninger og prisfastsetninger av varer og tjenester bli endret. Dette gjelder for:

- Kostnader med analyse av blodprøver
- Kostnader med kjøp av insemineringsutstyr
- Kostnader med hjelp til livdyrsortering
- Egenandel i forbindelse med rådgivningstjenester

Etter at klagefristen har utløpt vil det bli sendt melding om tap av sertifikat til Mattilsynet, fôrlag, regionlag, lokal veterinær, Pelsdyrtrygdelaget og auksjonsselskaper.

7.2. Tilbakeføring av sertifikat

Produsenter skal ved tap av sertifikat:

- gjennomføre og melde tilbake til NPA om utført egenrevisjon innen en måned
- gjennomgå en sertifiseringsrevisjon og lukket eventuelle avvik inne tre måneder
- ved avvik på sertifiseringsrevisjonen skal produsenter i tillegg gjennomgå en oppfølgingsrevisjon innen tre måneder
- eventuelt gjennomgå veterinærbesøk eller plasmacytosestesting innen tre måneder

Etter tre måneder vil saken behandles på nytt av NPA og produsenter vil kunne få utstedt et nytt sertifikat

Ved tilbakeføring av sertifikat vil det umiddelbart bli sendt melding om dette til Mattilsynet, fôrlagene, regionlag, lokal veterinær, Pelsdyrtrygdelaget og auksjonsselskaper.

8. Kostnader

8.1. Kostnader for sertifiseringsenheter

- Produsenter må selv betale for revisjonen(e) ved tilbakeføring av sertifikat
- Produsenter må selv dekke alle kostnader knyttet til kravpunktene i kravstandarden, dyrevelferdslov og forskrifter som omhandler hold av pelsdyr

8.2. Kostnader for Norges Pelsdyrslag

- dekker kostnader til drift og vedlikehold av FarmSert
- dekker kostnader til revisjoner og utskriving av sertifikat

Oslo, 1. april 2015

Knut Berg, administrerende direktør

